

Περί της σχέσεως Θεού και ανθρώπου (Αρχιμ. Σωφρόνιος Σαχάρωφ)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 21 Αυγούστου, 2017

Ἑρώτηση πρὸς τὸν π. Σωφρόνιο: Εἶπατε ὅτι ἀρχίσατε νὰ γράφετε, ἐπειδὴ πολλοὶ θέλησαν νὰ γνωρίσουν μὲ εὐκόλο τρόπο τὴ σοφία τῆς ζωῆς. Μὰ ὅσο κι ἂν διαβάσουν, δὲν μποροῦν νὰ τὴ γνωρίσουν, διότι γιὰ νὰ τὴν μάθουν, εἶναι ἀπαραίτητο νὰ φοιτήσουν στὸ σχολεῖο τῆς ζωῆς ἀπὸ τὸ ὁποῖο Ἑσεῖς περάσατε.

π. Σωφρόνιος: Ἐν μέρει δὲν τὸ ἀρνοῦμαι αὐτό. Ἀλλὰ γιατί νὰ μὴν ἀποδεχθῶ ὅτι δὲν δημιούργησα ἐγὼ ὅλες αὐτὲς τὶς σκέψεις πὸν φέρω, ἄλλα ὅτι τὶς δέχθηκα ἀπὸ ἄλλους, ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη, ἀπὸ τοὺς δασκάλους μου; Καὶ οἱ ἄνθρωποι πὸν ἤδη ἔχουν ἐγκαταλείψει ἐντελῶς τὴ μελέτη τοῦ Εὐαγγελίου, ἂν ἀκούσουν αὐτὸ τὸν λόγο, ἴσως ποῦν: «Ναί, θὰ προσπαθῆσω κι ἐγώ. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δοκίμασε, ἀποφάσισε καὶ νὰ τί τοῦ δόθηκε». Εἶναι αὐτὸ πὸν ἔκανε καὶ ὁ Γέροντας Σιλουανός. Τὸ παράδειγμά του ἐνέπνευσε χιλιάδες ἄνθρώπους. Εἶναι πολὺ πιθανὸ ὅτι ἔθεσε τὴ βάση γιὰ μία νέα ἀνθήση τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Στὸν Γέροντα Σιλουανό, ἄνθρωπο ἀπλὸ καὶ φυσικό, δόθηκε νὰ γνωρίσει καὶ νὰ βιώσει ἐκεῖνη τὴ μορφή τῆς ἀγάπης — «ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν»—, μὲ τὴν ὁποία ὁ Κύριος ἀγάπησε τὸν ἄνθρωπο... Τὸ χαρακτηριστικὸ γνώρισμα τῆς ἀγάπης αὐτῆς συνίσταται στὸ ὅτι, ὅταν δίνεται αὐτὸ τὸ αἶσθημα -καὶ αὐτὸ δίνεται μέσω τῆς καρδιάς—, τότε χωρὶς καμία λογικὴ ἀπόδειξη εἶναι φανερὸ γιὰ τὸν ἄνθρωπο ὅτι δὲν πεθαίνει, ὅτι εἶναι αἰώνιος. Καμιά ἐπιστημονικὴ γνώση δὲν ὀδηγεῖ σὲ αὐτό.

Ὁ Αἰνστάιν ἔγραψε ἓνα βιβλίον γιὰ τὸν ἑαυτό του, «Πῶς βλέπω τὸν κόσμον». Βίωσε κάποτε μία κατάσταση κάποιου μυστικιστικοῦ δέους, ὁπότε ἡ σκέψη του προχώρησε ἀκόμη καὶ στὸ νὰ ἀνακαλύψει τὸν τύπο ἢ τὴν ἐξίσωση ὅχι μόνο γιὰ τὴν ὕλη ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν Θεό. Ἀλλὰ δὲν γνώρισε τὸν Θεὸ ὡς πρόσωπο. Ἡ ἀντίληψή του ἔφθασε ὡς ἐκεῖνο τὸ ἐπίπεδο ὅπου ὑπερτεροῦν οἱ φιλόσοφοι. Αὐτοί, ἐξετάζοντας τὴν ὕπαρξη, δὲν μποροῦν μὲ κανέναν τρόπο νὰ συμφωνήσουν στὸ ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ παντὸς εἶναι τὸ ἄτομο τοῦ ὑδρογόνου καὶ ὅτι ὅλες οἱ μορφὲς τῆς δικῆς μας ὑπάρξεως δημιουργήθηκαν ὡς τυχαῖα ἐπακόλουθα κάποιων συνδυασμῶν αὐτῶν τῶν ἀτόμων. Αὐτὸ κάποτε ἀποτελεῖ στήριγμα γιὰ τοὺς ἄνθρώπους, ὥστε μόνοι τους νὰ πορευθοῦν μὲ ἐμπιστοσύνη στὸν δρόμο ἐκεῖνο πὸν ἔδειξε ὁ Χριστός.

Ἑρώτηση: Εἶπατε ὅτι, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἐκτρέπεται πρὸς τὸ κακό, τότε χάνει τὸν

σύνδεσμο με τὸν Θεό, δηλαδή δημιουργεῖται ἓνα ρήγμα. Ὅμως αὐτὸ εἶναι μᾶλλον μονόπλευρο ρήγμα: εἶναι ρήγμα τοῦ ἀνθρώπου μετὸν Θεὸ καὶ ὄχι τοῦ Θεοῦ μετὸν ἀνθρώπο;

π. Σωφρόνιος: Ναί. Σὲ αὐτὸ ἐμπεριέχεται καὶ τὸ τραγικὸ τῆς πτώσεως, ὅτι ὁ Θεὸς ἦρθε καὶ ἔδειξε ὅτι Αὐτὸς δὲν θέλει νὰ μᾶς ἐγκαταλείψει, ἀλλὰ ὅτι ὁ ἀνθρώπος ἀπομακρύνεται. Δηλαδή μετὴν ἔννοια ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἐξαναγκάζει τὸν ἀνθρώπο.

Ὅριστε, τώρα ζοῦμε τόσο φοβερὰ γεγονότα: πόλεμος στὸ Βιετνάμ, πόλεμος στὴ Νιγηρία, πόλεμος στὴ Μέση Ἀνατολή, πείνα στὴ γῆ πὸν πλήττει μετὰ θάνατο χιλιάδες καὶ χιλιάδες ἀνθρώπων. Λογικά μᾶς φαίνεται ὅτι, ἂν ἡ ἀνθρωπότητα ζοῦσε μετὰ ἄλλες ἀρχές, τότε θὰ μπορούσε νὰ τοὺς θρέψει ὅλους- ὅτι οἱ πόροι πὸν δαπανῶνται γιὰ τὸν πόλεμο, ἀκόμη καὶ ὅταν δὲν ὑπάρχει αὐτός, ὑπερβαίνουν τοὺς πόρους πὸν θὰ ἱκανοποιοῦσαν τὶς ἀνάγκες ὅλων αὐτῶν πὸν πεθαίνουν. Σὲ σχέση μετὰ αὐτὰ ρώτησα στὴν Ἀγγλία ἓναν ἀνθρώπο:

— Ἄν εἶχατε ἀπόλυτη ἐξουσία, τί θὰ κάνατε μετὰ ὅσους σᾶς φαίνονται ὑπαίτιοι αὐτοῦ τοῦ κακοῦ;

Ἡ ἀπάντηση ἦταν:

— Ἄν εἶχα τέτοια ἀπόλυτη ἐξουσία, τότε δὲν θὰ μπορούσα νὰ κινηθῶ- αὐτὴ ἡ ἐξουσία θὰ με παρέλυε.

Καὶ τόσο ἀνίσχυρο βλέπουμε μπροστὰ μας τὸν Χριστὸ Θεὸ πὸν εἶπε: «Μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ», δηλαδή «δῶσε τῇ ζωῇ σου, ἀκόμη καὶ ὅταν σοῦ φαίνεται ὅτι σε κακοποιοῦν». Ἔτσι, ἂν ὁ Θεὸς δὲν ἔχει σχέση μετὰ τὸ κακὸ, τότε τὸ κακὸ δὲν ἐμπερικλείει αὐτὸ τὸν λόγο τοῦ Χριστοῦ Θεοῦ, καὶ ἔτσι Αὐτὸς φαίνεται σὰν νὰ μᾶς "ρίχνει σὲ κάποια φυλακή", σὰν νὰ μᾶς ἀπορρίπτει κλπ. Τὰ ἴδια τὰ λόγια «ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν», μαρτυροῦν ὅτι στὸν Θεὸ δὲν ὑπάρχει αὐτὴ ἡ ἀπόρριψη. Εἶναι ἐξωχρονικὸ φαινόμενο - σύμφωνα μετὰ τὴ βιβλικὴ ἀποκάλυψη, πρὶν ἀπὸ τὸν ἀνθρώπο ἔπεσε ὁ Ἐωσφόρος. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἀνθρώπινη πτώση, ἡ ὁποία ὑποκινήθηκε ἀπὸ τὸν Ἐωσφόρο, φέρει ἐωσφορικὰ στοιχεῖα. Ἀλλὰ ὡς τώρα μπορεῖ νὰ συναντήσεις στὴ γῆ πάρα πολλοὺς ἀνθρώπους πὸν σκέπτονται γιὰ τὴν αὐτοθέωση τοῦ ἀνθρώπου: ὅτι δὲν ὑπάρχει κανεὶς καὶ τίποτε ὑψηλότερο, ὅτι στὸ εἶναι βασιλεύει ὁ ἀνθρώπος, ὅτι ὁ ἀνθρώπος θὰ γίνῃ ὁ ἀπόλυτος κυρίαρχος τοῦ κόσμου.

Ὅταν ὅμως μιλοῦμε γιὰ τὴν ἁμαρτία, αὐτὴ ἡ ἔννοια δὲν εἶναι ἠθική, ἀλλὰ ὄντολογική, πὸν ὑπερβαίνει τοὺς κανόνες τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Ὅχι ἐπειδὴ εἶναι ἐνάντια στοὺς κανόνες, ἀλλὰ ἐπειδὴ προχωρεῖ ἀπείρως μακρύτερα ἀπὸ αὐτούς. Οἱ ἠθικοὶ κανόνες μιλοῦν γιὰ τιμωρίες, ἐνῶ ὁ Θεὸς λέει: «Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν. Μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτενόντων ὑμᾶς». Ἀλλὰ αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο νὰ τὸ

ἐξηγήσεις μὲ λέξεις καὶ νὰ τὸ ἀντιληφθεῖς ἀλλιῶς, παρὰ μέσῳ τῆς καρδιάς, γιατί ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ὅσο ἔχουν τὴν αἴσθησι τῆς παρουσίας τοῦ θανάτου, εἶναι φυσικὸ νὰ προστατεύουν τὸν ἑαυτό τους ἀπὸ ὅλα τὰ πλάσματα ποὺ ἐπιβουλεύονται τὴ ζωὴ τους ἢ ἀκόμη καὶ τὶς ἀνέσεις τῆς ζωῆς αὐτῆς. Καὶ μέχρι τώρα ἀκριβῶς γι' αὐτὸ γίνεται ἡ πάλη στὸν κόσμον. Ὁ Χριστὸς εἶπε: «Εἶς ἐστὶν ὑμῶν ὁ Πατὴρ ὁ οὐράνιος, πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοὶ ἐστέ».

Ἔτσι, ὁποιοδήποτε πόλεμον καὶ νὰ διαλέξουμε, αὐτὸς θὰ ἔχει πάντα χαρακτῆρα ἀδελφοκτόνον. Ὁ Κάιν φόνευσεν τὸν Ἄβελ καὶ αὐτὸς ὁ καϊνικὸς χαρακτῆρας διακρίνεται ὅλα τὰ χρόνια στὴν ἱστορία. Ὅταν τὸ κατανοήσουμε αὐτό, τότε μᾶς παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη νὰ νικήσουμε μέσα μας αὐτὴ τὴν τάση. Γιατί, ἂν ἔχουμε μέσα μας αὐτὴ τὴν ἐσωφορικὴ κίνησι, ἡ δυναμικὴ τῆς πτώσεως συνεχίζει νὰ αὐξάνεται. Ἕνας ἄνθρωπος εἶπε: «Μπορεῖ γι' αὐτὸ νὰ ἀπαγορεύθηκε στὸν ἄνθρωπον νὰ γνωρίσει τὸ καλὸ καὶ τὸ κακὸ, γιατί μπροστὰ στὴν ἀτέλειά του καὶ τὴν ἐπιδίωξή του νὰ πολεμήσει τὸ κακὸ, θὰ καταστρέψει ὅλα ὅσα τοῦ φαίνονται φορεῖς τοῦ κακοῦ καὶ θὰ ἀρχίσει ἡ ἀλληλοκαταστροφή».

Ἑρώτησι: Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἰησοῦτες δὲν πολιτεύονται μὲ τὸν τρόπο αὐτό;

π. Σωφρόνιος: Δόξα τῷ Θεῷ, δὲν εἶμαστε Ἰησοῦτες. Ἄν οἱ ἄνθρωποι ἦσαν σὰν τὰ παιδιά, τότε θὰ ζοῦσαν χωρὶς αὐτὲς τὶς ἀκατάπαυστες ἀδελφοκτόνες μάχες. Νομίζω ὅτι ἡ αἰτία ὅλων τῶν πολέμων καὶ τῶν ταραχῶν δὲν εἶναι ἡ ὑλικὴ κατάστασι, ἀλλὰ ἡ πνευματικὴ. Καὶ στὴ βάση ὅλων τῶν ἱστορικῶν γεγονότων δὲν βρίσκονται ὑλικὲς αἰτίαι ἀλλὰ πνευματικὲς.

Ὅταν θυμᾶμαι πῶς ζοῦσα στὴν ἔρημον τοῦ Ἄθω, νομίζω ὅτι σὲ κανέναν δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ περιγράψει τὴ φτώχεια αὐτῆς τῆς ζωῆς. Παρ' ὅλα αὐτά, ὁ ἄνθρωπος βρίσκεται σὲ τέτοια ἐλευθερία πνεύματος, ποὺ δὲν θὰ τὴν ἀλλάζε μὲ τίποτε. Καὶ αὐτοὶ ποὺ μαζεύουν θησαυροὺς ἢ ἀκόμη καὶ σκοτώνουν τ' ἀδέλφια τους, ὥστε νὰ αὐξηθοῦν οἱ θησαυροὶ αὐτοῖ, φαίνονται παράφρονες, ἐσκοτισμένοι.

Ὡς τώρα δὲν δέχθηκαν τὸν Χριστό. Ἀκόμη καὶ αὐτοὶ οἱ λαοὶ ποὺ διεκδικοῦν χριστιανικοὺς τίτλους, στὴν πορεία τῆς ἱστορίας ντροπιάστηκαν, γιατί μέχρι καὶ τὰ προηγούμενα χρόνια οἱ πρὸ ἐπικίνδυνον ἦσαν πάντα αὐτοὶ οἱ λαοὶ ποὺ αὐτοαποκαλοῦνταν χριστιανικοί. Οἱ λιγότερο φωτισμένοι λαοὶ δὲν μπόρεσαν νὰ δημιουργήσουν τέτοια μέσα ἐξολοθρεύσεως, ὅπως οἱ λαοὶ ποὺ φωτίσθηκαν μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸ ὅμως δὲν συνέβη ἐπειδὴ ὁ Χριστὸς εἶναι πατέρας τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ, ὅπως εἶπαμε, τὸ μεγάλο δῶρον τῆς ἐλευθερίας πραγματώθηκε σὲ αὐτοὺς τοὺς λαοὺς μὲ ἀρνητικὴ προοπτικὴ.

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

(Πηγή: agiazoni.gr)